

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud: A. Roșca)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

ÎNCHEIERE

22 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Nicolae Hăbășescu,
reprezentat de avocatul Tatiana Guțu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae
Hăbășescu împotriva Societății pe Acțiuni „CET-Nord”, intervenient accesoriu
Ilona Baltag cu privire la anularea ordinului de eliberare din funcție, încasarea
plăților salariale, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 4 octombrie 2019, Nicolae Hăbășescu a depus cerere de chemare în
judecată împotriva SA „CET-Nord”, intervenient accesoriu Ilona Baltag cu privire
la anularea ordinului de eliberare din funcție, încasarea compensației salariale,
compensarea bănească suplimentară, încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor
de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că a fost încadrat la SA „CET-Nord” din 10
iunie 1977, ca șef al laboratorului chimic.

La 28 martie 2016 a fost ilegal eliberat din funcție și ulterior restabilit în
funcție prin hotărârea din 31 ianuarie 2017 a Curții de Apel Bălți.

După restabilire, a fost din nou ilegal eliberat din funcție la 3 iulie 2017 și
ulterior restabilit în funcție prin hotărârea din 6 februarie 2018 a Judecătoriai Bălți.

A specificat că după restabilirea în funcție la 7 februarie 2018 a fost din nou
eliberat ilegal la 8 februarie 2018 și restabilit în funcție prin hotărârea din 16
aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți.

Reclamantul a specificat că după restabilirea sa în funcție, prin ordinul SA
„CET-Nord” nr. 33-c din 17 aprilie 2019, a fost din nou eliberat din funcție prin
ordinul nr. 64-c din 4 iulie 2019, conform art. 86, alin. (1), lit. y/1 din Codul
muncii. În ordinul respectiv această eliberare s-a motivat prin faptul că la locul de
muncă a șefului de laborator persistă factori profesionali de risc, care pot fi
dăunători sănătății, și anume: executarea funcției de șef al laboratorului chimic
necesită suprasolicitarea analizatorului vizual.

Nicolae Hăbășescu a considerat ordinul nr. 64-c din 4 iulie 2019 unul ilegal din următoarele considerente.

În primul rând, această eliberare este a patra în rândul eliberărilor sale timp de peste trei ani. Pe parcursul acestei perioade instanțele de judecată (fond, apel, recurs) au constatat, faptul că eliberările reclamantului au fost ilegale precum și a fost discriminat în coraport cu colegii săi, care au atins vârsta de pensionare.

În al doilea rând, după fiecare restabilire în funcție lui Nicolae Hăbășescu nu i s-a permis îndeplinirea funcțiilor sale de serviciu conform fișei de post.

Astfel, după restabilirea în funcție conform ordinului SA „CET-Nord” din 17 aprilie 2019, reclamantului nu i s-a permis accesul la locul de muncă în conformitate cu fișa de post, dar i-a fost alocată o masă de lucru într-o încăpere separată, în afara teritoriului centralei, unde nu și a îndeplinit obligațiunile de serviciu conform funcției sale de șef al laboratorului chimic, îndeplinind în toată această perioadă funcții ce nu corespundeau fișei de post, fiind discriminat și hărțuit (art. 2 din Legea RM nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității).

În al treilea rând, pentru a găsi o nouă modalitate de a elibera iarăși din funcție, administrația SA „CET-Nord” a emis o nouă procedură, solicitând să treacă controlul medical la secția medicală consultativă municipală, or, în conformitate cu legislația în vigoare a RM, controlul medical este prevăzut doar pentru persoanele expuse acțiunii factorilor profesionali de risc prevăzut de Regulamentul sanitar privind supravegherea sănătății persoanelor expuse acțiunii factorilor profesionali de risc aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1025 din 7 septembrie 2016. Or, funcția șefului de laborator chimic nu este supusă unor așa acțiuni și pe toată activitatea sa precedentă el niciodată nu a fost supus unui astfel de control medical.

În vederea legalizării acțiunilor sale, administrația centralei a perfectat o fișă de identificare a factorilor profesionali de risc pentru locul de muncă al șefului laborator chimic, unde, fără efectuarea măsurărilor necesare de către specialiștii în sănătate ocupațională ai Centrului de Sănătate Publică, după cum cere Instrucțiunea respectivă, aprobată prin ordinul Ministerului Sănătății nr. 1013 din 16 decembrie 2016, punct. 4, a indicat existența unor așa factori de risc ca „clor și compuși” conform punct. 1.23. din lista factorilor de risc, anexa nr. 1 la Regulamentul Sanitar aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1025 din 7 septembrie 2016, în concentrații sporite, care pot înrăutăți sănătatea și provoca boli profesionale și punct. 5.3. care prevede suprasolicitarea analizatorului vizual - mai mult de 50% din schimbul de lucru lucrătorii utilizează aparate optice, urmăresc ecrane, display, etc.

Reclamantul a menționat că în corelație cu compușii chimici la locul de muncă intră laboranții analizei chimice și nicidecum șeful de laborator.

De asemenea, după cum reiese și din fișa de post a șefului de laborator chimic, activitatea sa nu necesită suprasolicitarea analizatorului vizual.

A mai specificat că la solicitarea unui examen medical a sa au fost admise și alte încălcări grave ale Instrucțiunii Ministerului Sănătății (ord. nr. 1013 din 16 decembrie 2016).

La solicitarea examenului medical a reclamantului a fost anexată fișa de identificare a factorilor profesionali de risc, or, această fișă se perfectează și se prezintă la angajare, la schimbarea locului de muncă și nicidecum la reluarea

activității conform p. 12, c) al Instrucțiunii), postul șefului de laborator chimic nu a fost inclus în tabelele nr. 1 și 2 ale Fișei de supraveghere de stat a sănătății publice curente a obiectivului (nr. 308/e-2016) - anexa nr. 3 la ordinul MS Nr. 1013.

De aceea, pentru a trece controlul medical reclamantului a fost nevoie de o garanție de plată adăugătoare.

A învederat că Fișa de aptitudine în muncă nr. 422/2 din 7 iunie 2019 perfectată de către Președintele Comisiei medicale reflectă, că Nicolae Hăbășescu e apt să lucreze cu compușii chimici, dar nu i se poate permite suprasolicitarea analizatorului vizual. Această interdicție se datorează faptului, că Nicolae Hăbășescu are încă din copilărie un ochi defectat cu o vedere redusă, fapt, ce de altfel, care nu l-a încurcat să se ocupe cu funcție legată de chimie toată viața.

Mai mult, reieșind din faptul că reclamantul și-a reluat funcția de șef laborator chimic, după restabilirea în funcție conform deciziei Curții de Apel Bălți, de către angajator urma să se solicite angajatului conform punct. 48 din Regulamentul sanitar privind supravegherea sănătății persoanelor expuse acțiunii factorilor profesionali de risc aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1025 din 7 septembrie 2016: „să efectueze în termen de 7 zile de la reluarea activității examenul medical, cu respectarea cerințelor pct. 42 al prezentului Regulament, după întreruperea în muncă pe o perioadă de 6 luni și mai mult din alte motive, fapt ce nu a fost respectat de către angajator.

Astfel reieșind din ordinul emis la 4 iulie 2019, se atestă că angajatorul și-a întemeiat ordinul în baza art. 65 și 66 al Legii nr. 10-XVI din 3 februarie 2009, norme care prevăd că:„ (1) încălcarea prevederilor legislației sanitare atrage după sine răspundere disciplinară, civilă, contravențională sau penală conform legislației în vigoare. (2) Persoanele fizice și juridice care au comis încălcări ale legislației sanitare sunt trase la răspundere contravențională conform Codului contravențional,, și art. 66 alin. (1) Persoanele fizice și juridice care, prin încălcarea legislației sanitare, au condiționat apariția unor boli transmisibile, netransmisibile sau a unor intoxicații în masă ale oamenilor sunt obligate să compenseze cheltuielile instituțiilor medico- sanitare și ale instituțiilor de sănătate publică pentru acordarea asistenței medicale bolnavilor și efectuarea măsurilor de sănătate publică,, Fapt ce nu are careva tangențe cu speța dată.

Or, angajatorul, însă, a patra oară l-a eliberat din funcție, concluzionând în ordinul de eliberare că a fost declarat inapt pentru exercitarea funcției de șef laborator chimic și, deoarece atinge vârsta de 70 de ani, a dispus desfacerea contractului individual de muncă (cu toate că un așa contract nu există) conform art. 86, alin. (1), lit. y/1 din Codul muncii.

Reclamantul a specificat că nici nu a fost luat în considerație faptul că în așa situații când sănătatea nu-i permite unui angajat să fie supus unor factori profesionali de risc, se recomandă excluderea unor așa factori de la postul de lucru (p. 17 al Instrucțiunii aprobate prin ord. MS RM nr. 1013 din 16 decembrie 2019)

A mai accentuat că îndeplinirea funcției de șef al laboratorului chimic la o centrală electrotermică nu necesită eforturi fizice sau de alt caracter, la îndeplinirea cărora poate împiedica vârsta înaintată, dar necesită cunoștințe și multă experiență în domeniul gestionării regimului chimic al utilajului termoenergetic și controlul acestuia, care cu înaintarea vârstei numai sporesc. Iar pretinsul defect al cet. Nicolae Hăbășescu a persistat în decurs de mai mult de 60 de ani și cu care a activat la centrală până a fi concediat inclusiv pe acest motiv.

Mai mult ca atât de către angajator contrar prevederilor Codului muncii nu a fost stipulat în ordinul de concediere faptul că reclamantul poate să conteste ordinul dat, termenul de contestare și instituția în care poate să-l conteste.

Totodată, a învederat că Curtea Constituțională în decizia nr. 61 din 19 iunie 2018, punct. 32 a indicat: „Codul muncii al Republicii Moldova prevede desfacerea contractului individual de muncă din inițiativă conducătorului, dacă angajatul are statut de pensionar. De asemenea, Codul muncii prevede că persoanele concediate în baza articolul 86 alin. (1) lit. y/1) pot fi angajate pe o durată determinată conform articolului 55 alin. (1) lit. f). Legislatorul a prevăzut, totuși, o posibilitate a angajatorului de a continua un contract individual de muncă pe o durată determinată cu persoanele pensionate pentru limită de vârstă, lăsând la discreția angajatorului continuarea raporturilor de muncă cu acestea. Problema legalității desfacerii raporturilor de muncă în aceste situații trebuie stabilită, de la caz la caz, de către instanțele de judecată.

Având la bază răspunsurile date de către SA „CET-Nord”, reclamantul a specificat că funcția de șef laborator chimic este vacantă și că la moment în cadrul SA „CET-Nord” activează zeci de persoane care au atins vârsta de pensionare, astfel consideră că pârâtul a admis discriminarea sa în raport cu alți angajați care au atins vârsta de pensionare.

De altfel, de către SA „CET-Nord” nu s-a probat faptul că s-a încercat să i se propună lui Nicolaie Hăbășescu să activeze în funcția de șef laborator chimic pe o perioadă determinată sau să i se propună o altă funcție.

În al patrulea rând, reclamantul a indicat că la întreținerea sa, la momentul eliberării din funcție, se aflau 4 persoane (în prezent - 3) - soția, care este bolnavă neavând posibilitatea de a munci, fiind inclusă în lista de așteptare pentru transplant la șold (nr. 224/2016 anexată), fiul invalid de gradul 1, care, de altfel, a decedat ulterior la 28 iulie 2019, nepoata Anastasia, elevă în cl. a 9-a și mama ultimei care din motive de sănătate nu are posibilitatea de a munci.

Astfel din motiv că a fost deja eliberat din serviciu a treia oară consecutiv, fiind privat de dreptul de a munci și de ași întreține familia al cărui unic întreținător este, consideră că urmează a fi încasat din contul angajatorului prejudiciul moral în sumă de trei salarii. Mai mult reclamantul a fost nevoit de a merge a treia oară în instanța de judecată pentru a putea să-și apere dreptul la muncă garantat de Constituția Republicii Moldova.

A solicitat anularea ordinului de eliberare din funcție nr. 64-c din 4 iulie 2019 emis de SA „CET-Nord” în privința lui Nicolae Hăbășescu, conform prevederilor art. 86 alin. (1), lit. y/1 din Codul muncii, ca ilegal; restabilirea la locul de muncă ca șef al laboratorului chimic în cadrul SA „CET-Nord”; încasarea de la SA „CET Nord” în beneficiul său a compensației salariale pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă; încasarea de la SA „CET-Nord” în beneficiul său cu titlu de prejudiciu moral pentru privarea ilegală (repetată) de posibilitatea de a munci a trei salarii medii; încasarea de la SA „CET-Nord” în beneficiul său a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 21 iulie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Hăbășescu împotriva SA „CET-Nord”, intervenient accesoriu Ilona Baltag cu privire la anularea ordinului de eliberare din funcție, încasarea plăților salariale, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Invocând ilegalitatea și netemeinicia hotărârii primei instanțe, avocatul Tatiana Guțu reprezentantul lui Nicolae Hăbășescu la data de 24 iulie 2020, a contestat-o cu apel, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă acțiunea.

Prin decizia din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Nicolae Hăbășescu, reprezentat de avocatul Tatiana Guțu și s-a menținut hotărârea din 21 iulie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 45, 81 alin. (3), 86 alin. (1) lit. y/1) din Codul muncii, art. 118, 121, 130 din Codul de procedură civilă, art. 54 din Constituția Republicii Moldova, Colegiul a conchis că prima instanță corect a reținut că ordinul nr. 64-c din 4 iulie 2019 emis de SA „CET-Nord” prin care au fost încetate raporturile de muncă cu Nicolae Hăbășescu, în baza art. 86 alin. (1) lit. y/1) din Codul muncii, este unul legal, or, după cum rezultă din datele carnetului de muncă anexat la materialele cauzei, Nicolae Hăbășescu a atins vârsta de pensionare, iar desfacerea contractului individual de muncă pe acest temei este dreptul angajatorului, care apreciază deliberativ oportunitatea încetării raporturilor de muncă cu salariații ce dețin statutul de pensionar pentru limită de vârstă.

Totodată, instanța de apel a reținut că Codul muncii prevede că persoanele concediate în baza art. 86 alin. (1) lit. y/1) pot fi angajate pe o durată determinată conform art. 55 alin. (1) lit. f), însă, lăsând la discreția angajatorului continuarea raporturilor de muncă cu acesta.

La caz, intervenirea instanței de judecată prin obligarea angajatorului de a-l restabili pe Nicolae Hăbășescu la locul de muncă deținut anterior, prin prisma art. 86 alin. (1) lit. y/1) din Codul muncii, ar constitui imixtiune în activitatea persoanei juridice, ceea ce este inadmisibil, or, instanțele de judecată, sesizate cu cereri, sunt împuternicite doar de a verifica legalitatea actelor emise de către angajator.

Colegiul a considerat neîntemeiat argumentul apelantului precum că ilegal a fost concediat până la emiterea deciziei Curții Supreme de Justiție. Or, la data de 4 iulie 2019 a fost emis ordinul de concediere în temeiul de drept, art. 86 alin. (1) lit. y/1) Codul muncii, dar totodată fiind indicat că apelantului/ reclamant nu-i permite sănătatea de a activa și prin urmare a fost concediat în legătură cu faptul că deține statutul de pensionar.

La 10 iunie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Nicolae Hăbășescu, reprezentat de avocatul Tatiana Guțu, a declarat recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată nu a constatat just și au dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu au examinat cauza sub toate aspectele și nu au stabilit cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 23 februarie 2021 și a expediat decizia motivată participanților la proces la 13 aprilie 2021 (f.d. 151), fiind recepționată de recurent la 15 aprilie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 153).

Astfel, recursul declarat la 10 iunie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 25 iunie 2021 instanța de recurs a comunicat intimațiilor recursurile, informând despre necesitatea depunerii referinței.

La 9 iulie 2021, SA „CET-Nord” a depus referință, prin care a solicitat respingerea ca inadmisibilă a recursului declarat.

Examinând temeiurile recursului declarat de Nicolae Hăbășescu, reprezentat de avocatul Tatiana Guțu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Nicolae Hăbășescu, reprezentat de avocatul Tatiana Guțu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are

caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Nicolae Hăbășescu, reprezentat de avocatul Tatiana Guțu, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Nicolae Hăbășescu, reprezentat de avocatul Tatiana Guțu, împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat